Hanna Mariën, voorzitster Belgische Federatie voor Bobslee en Skeleton

Keukentafelmanagement in de formule 1 van de wintersport

De Belgische bobsleesport is op weg naar de Olympische Spelen van Pyeongchang én naar haar tienjarige jubileum. Ondertussen is het project uitgegroeid van een opvallend mediaspektakel tot een heuse bond, de Belgische Federatie voor Bobslee en Skeleton. De kleinste bond van het land is ongetwijfeld ook de meest atypische bond, die in bijna niets te vergelijken valt met de traditiebonden die we u elke editie in onze rubriek Sport & Bond voorschotelen. Geen aangesloten clubs, geen jeugdwerking, geen lidkaarten, geen bondskantoor, geen Vlaamse of Waalse vleugels en ook geen met een solide businessplan ondersteunde ambitieuze groeistrategie. Maar wel: twaalf leden – van wie nul mannen – en een op zijn zachtst gezegd opvallende verhouding tussen prof- en breedtesporters. Gespreksstof voldoende dus voor een ontmoeting met bondsvoorzitster en voormalig atletiekcoryfee Hanna Mariën.

AUTEUR: **MARKO HEIJL**

FOTO: PHOTONEWS

▲ Huidig BFBS-voorzitster Hanna Mariën (links), hier nog actief als remster, samen met stuurvrouw Elfje Willemsen.

FOTO: PHOTONEWS

De voorgeschiedenis van Hanna Mariën als huidig voorzitster van de Belgische Federatie voor Bobslee en Skeleton (BFBS) dateert van 2008. In dat jaar wint ze samen met Kim Gevaert, Elodie Ouédraogo en Olivia Borlée zilver op de Olympische Spelen van Peking én lanceert Geert Vanvaerenbergh het geschifte idee om een aantal Belgische dames klaar te stomen tot olympische medaillekandidaten in het bobsleeën. Niet toevallig dat dit gebeurt in een sport met mondiaal zeer beperkte concurrentie (de zogenaamde '*soft medals*') en dan ook nog eens bij de dames, waar de concurrentie door het ontbreken van sportende (lees: sprintende) vrouwen in heel wat landen nog weer eens een pak kleiner is. Het verklaart waarom een niet-wintersportland als België in een sport als bobsleeën stapt. Alhoewel. Hanna Mariën: "Iedereen verklaarde Geert Vanvaerenbergh toen zot dat hij een vrouwenteam in twee jaar op de Olympische Spelen wou krijgen. Uiteindelijk is dat toch gelukt, met dank aan heel veel sponsoring natuurlijk. Er werd toen een televisieprogramma op Canvas rond gemaakt. Het jammere aan het verhaal is dat, toen het programma ermee stopte, ook de sponsors afhaakten."

Zo begint, vrijwel meteen na de nochtans meer dan verdienstelijke start van het bobsleeproject, een moeilijke periode voor de Belgische bobsleedames. Tussen Vancouver 2010 en Sotsji 2014 volgt er een financiële *struggle for survival*. Er zijn in die periode met stuurvrouwen Elfje Willemsen en Eva Willemarck twee bobsleeën in de running, waarbij de laatste de duimen moet leggen, daar twee bobsleeën financieel niet haalbaar blijkt. Maar moeilijk kan ook, en met veel goede wil en iets minder veel financiële steun van het BOIC en het Bloso (het huidige Sport Vlaanderen) slaagt ons land er wederom in een bobslee af te vaardigen naar de Spelen in Rusland. Met nieuw bloed aan boord, want halfweg de olympiade richting Sotsji 2014 vinden de BFBS en topsprintster Hanna Mariën elkaar. Mariën is dan net gestopt met atletiek, het Belgische bobsleeproject kan sportieve versterking in de vorm van een sprintbom annex aantrekkelijk uithangbord met BV-status wel gebruiken. Mariën kan als zilveren medaille op de 4x100 meter (het goud volgt pas in 2016, nadat de Russische dames wegens doping uit de tabellen verdwijnen) de nodige adelbrieven voorleggen voor de in het bobsleeën zo doorslaggevende snelle start, en samen met stuurvrouw Elfje Willemsen doet ze een gooi naar eremetaal, een poging om de ambitie van Vanvaerenbergh al op de tweede Spelen van het bobsleeproject waar te maken. Dat wordt het uiteindelijk niet, maar na een veertiende plaats op de Spelen van Vancouver 2010 volgt in Sotsji 2014 een meer dan verdienstelijke zesde plaats. Bijna wereldtop dus in een sport die zes jaar eerder simpelweg niet eens bestond in ons land. En voor Mariën betekent het na een olympische medaille op de zomerspelen nu ook een olympisch diploma op de winterspelen. Een prachtig orgelpunt voor een prachtige topsportcarrière, ze stopt met bobsleeën. Of toch eigenlijk ook weer niet.

De bondvoorzitster

Hanna Mariën: "Ik ben in maart 2014 gestopt met bobsleeën en ben onmiddellijk aan de slag gegaan als personal coach bij David Bombeke (*kinesitherapeut, nvdr*). Een paar maanden later ging het heel slecht met de federatie, die op het randje stond van het faillissement. De bondsvoorzitter is toen moeten opstappen, en ze zochten iemand anders. Ik ben soms nogal impulsief en toen ze me vroegen, ben ik er met al m'n enthousiasme op gesprongen. Zonder erover na te denken wat dat allemaal met zich meebrengt. Je steekt er heel wat tijd in. Ik ben bezig met het uitbouwen van een eigen personal coaching center, dat combineren met het voorzitterschap is niet altijd even simpel. Wanneer je eraan begint, ben je heel enthousiast, maar als je na verloop van tijd voelt dat er van nergens steun komt, is dat niet makkelijk. In het begin werkte ik halftijds als administratief medewerkster in een groot bedrijvencentrum, daarnaast was ik halftijds bezig met de bobsleebond. Er is ook geen geld om het voorzitterschap, al was het maar deels, bezoldigd te kunnen maken. Al het geld dat binnenkomt, gaat rechtstreeks naar de werking van de topsport. En dat is ook nodig. Met een afdankmodel-bobslee van 8.000 euro geraak je er niet. En ook een skeleton kost al snel meerdere duizenden euro's. Eigenlijk is bobslee een beetje de formule 1 van de wintersporten: als je geen goed materiaal hebt, kun je het vergeten. Wij kochten vroeger de tweedehandsbobsleeën van Duitsland en de Verenigde Staten. Maar als zij ze van de hand doen, dan weet je al wel waarom hé! Kijk, je resultaat in het bobsleeën hangt af van drie factoren: je start, je stuurmanskunsten en je materiaal. Onze start is niet echt top, onze stuurmanskwaliteiten zijn wél echt top, maar als je dan ook nog eens materiaal hebt dat niet top is, dan kun je nooit bovenaan meedoen."

Naast geen topmateriaal heeft de BFBS ook geen prestigieus kantoor vol blinkende trofeeën en een lederen fauteuil voor de voorzitster. We voeren het gesprek aan een soort keukentafel achter in de fitnessruimte in Borsbeek, waar Mariën haar mooi ogende zaak in personal coaching heeft. Letterlijk 'keukentafelmanagement' dus. Mariën: "Ja, dat klopt! Toen we vorig jaar in gesprek waren met een potentiële sponsor, wilden ze langskomen in ons bondskantoor. Ja, dat is er dus niet, heb ik hun moeten uitleggen. De zetel is officieel gevestigd in Elewijt, bij de secretaris-generaal thuis. Ik herinner me ook nog dat, toen ik in 2014 bondsvoorzitster werd, mensen me kwamen feliciteren met mijn nieuwe job. Dit is dus wel honderd procent onbezoldigd vrijwilligerswerk!"

"WANNEER JE ERAAN BEGINT, BEN JE HEEL ENTHOUSIAST, MAAR ALS JE NA VERLOOP VAN TIJD VOELT DAT ER VAN NERGENS STEUN KOMT, IS DAT NIET MAKKELIJK"

Moet je als honderd procent onbezoldigd voorzitter verkozen worden? Mariën: "Ik denk niet dat er iemand zo zot is om tegenkandidaat te zijn! En dat zou natuurlijk helemaal anders zijn als het wel een bezoldigde job zou zijn. Ik heb voor mezelf ook al beslist dat ik, nadat mijn ambtstermijn na Pyeongchang afloopt, ermee stop."

De bondsstructuur

De Belgische Federatie voor Bobslee en Skeleton heeft drie bestuursleden: naast voorzitster Hanna Mariën is er een penningmeester en een secretaris-generaal. Mariën: "We hebben een algemene vergadering in september en één in mei, wat met twaalf leden natuurlijk prima te doen is. Daarnaast moeten we ons één keer per jaar verantwoorden bij Sport Vlaanderen en bij het BOIC. Dat gebeurt op basis van de sportieve resultaten. Ook moet je je onkosten bewijzen voor je subsidies krijgt. We moeten wel heel goed bijhouden wat er binnenkomt en wat er buitengaat."

Geen zware structuren of werking dus, en dat is ook niet meteen nodig: de BFBS telt zegge en schrijve twaalf leden. Numeriek is dat de kleinste bond, qua media-aandacht en qua ambitie is het dat zeker niet: zowat de helft van de aangesloten bondsleden ambieert – met recht en reden – om naar de Spelen van Pyeongchang te kunnen gaan. Maar toch, ook alweer atypisch, is de BFBS geen erkende topsportfederatie. Mariën: "Elfje Willemsen is volledig onder contract bij Sport Vlaanderen, An Vannieuwenhuyse en Sophie Vercruyssen hebben een deeltijds contract. Van de twaalf leden hebben er dus drie een profstatuut. De andere negen, voornamelijk

[NAAR DE HAAIEN]

De Volvo Ocean Race-zeilboot van Team Vestas Wind/Powerhouse strandt in de nacht van 29 november 2014 in de buurt van Mauritius. De carbon achtersteven wordt door het vlijmscherpe rif finaal aan flarden gereten. Het mag een godswonder heten dat de negenkoppige bemanning het er zonder kleerscheuren vanaf brengt. Na enkele zeer benauwde uren aan boord van het watermakende jacht weet de bemanning zich in veiligheid te brengen op een nagenoeg onbewoond eiland.

Dromen, zeilcarrières en sponsordoelstellingen aan duigen. En dat al zo snel, amper een maand na de start. Voor Powerhouse kan dit niet het einde betekenen van wat begon als een jongensboek. Er volgt een 'race in een race' om Team Vestas Wind weer terug in de wedstrijd te krijgen. Een Volvo Ocean Race-legende is geboren!

Dit boek gaat op zoek naar de leiderschapslessen die achter de schipbreuk en de unieke wederopstanding van Team Vestas Wind verscholen gaan. **Een must read voor iedere leidinggevende, zeilfanaat of niet!**

Bestel het indrukwekkende boek vandaag nog!

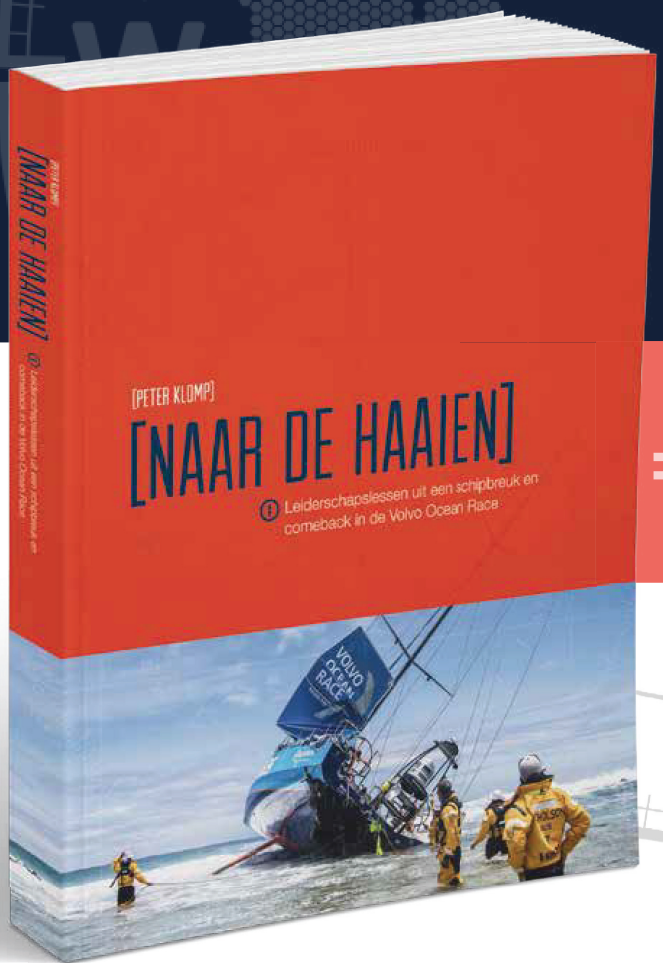

€ 24,95

www.naardehaaien.eu

▶ Kim Meylemans behaalde vorige maand op het WK skeleton in het Duitse Königssee een prachtige vijfde plaats. Wat op minder dan een jaar voor de Spelen mooie perspectieven biedt.

jonge vrouwen, zijn studenten." Een op zijn zachtst gezegd opvallende verhouding tussen topsport en breedtesport. Er is logischerwijs geen sportbond in het land die meer media-aandacht per aangesloten lid krijgt dan de BFBS. Mariën: "We hebben ook nog een derde team in de running. Die sleet een categorie lager, de Europabekerwedstrijden. Als iemand vandaag zegt dat hij wil bobsleeën, kan hij morgen meteen beginnen in het circuit van die Europacupwedstrijden. Daar moet je dan genoeg punten verwerven om in het wereldbekercircuit te geraken."

Ongetwijfeld een prikkelende gedachte voor velen. Kan eenieder die op zoek is naar een uitdagende en spectaculaire sport contact opnemen met de BFBS en zit die dan de volgende dag ergens op een bobsleepiste in een slee van de bond? Heeft de BFBS überhaupt de ambitie om constant nieuwe leden aan te trekken en te groeien? Mariën: "Nee, dat is onhaalbaar. Maar die vraag om te beginnen met bobsleeën komt al weleens binnen. Niet zo meteen van jongeren, maar vooral van wat oudere atleten. Je mag sowieso pas beginnen bobsleeën op je achttiende. Daarvóór is er al wel de monobobslee, die staat ook op het programma van de Youth Olympic Games en van de Paralympische Spelen. Met skeleton is er meer mogelijk, dat mag al vanaf je twaalfde. Momenteel is er iemand van zestien jaar skeleton aan het leren. We hebben een skeletoncoach, de coach van onze enige skeletonatlete Kim Meylemans. Heel veel moet er dan wel 'op uw eigen' gebeuren. Zo is Kim Meylemans opgegroeid in Duitsland, waar ze op internaat is geweest in Berchtesgaden. Daar was er de mogelijkheid tot skeleton, en is ze op haar veertiende of vijftiende begonnen. Ze is nu negentien en doet het supergoed. Het niveau in het skeleton ligt ook een pak hoger, omdat het gemakkelijker en toegankelijker is." Ondanks dat hogere niveau behaalde Kim Meylemans vorige maand op het WK skeleton in het Duitse Königssee een prachtige vijfde plaats. Wat inderdaad op minder dan een jaar voor de Spelen mooie perspectieven biedt ...

De bondskas

Nog meer atypisch voor een sportfederatie in ons land: geen Vlaamse of Waalse federatie onder een Belgische koepel. En dus ook geen bondssubsidies. Mariën: "We krijgen als bond wel financiële ondersteuning van Sport Vlaanderen en het BOIC, maar sowieso geen topsportsubsidies, omdat we geen erkende topsportfederatie zijn. Daar heb je een minimum aantal leden voor nodig, waar wij met twaalf leden natuurlijk niet aan geraken. In de tijd van Geert Vanvaerenbergh liep alles via hem. Daarnaast bestond er dan een bond. De subsidies gingen via een achterpoortje rechtstreeks van Bloso naar Vanvaerenbergh en niet langs de federatie, zoals dat gebruikelijk is. Maar nu zijn er dus helemaal geen subsidies meer voor de bondswerking."

De drie dames met een topsportstatuut ontvangen uiteraard nog wel een inkomen via het BOIC en Sport Vlaanderen. Daarvan dienen ze, net als de negen niet-topsporters in het ledenbestand van de BFBS, duizend euro bondslidgeld te betalen. Wat de inkomsten aan lidgelden in de *P&L* van de BFBS op 12.000 euro brengt. En sponsoring? In de laatste rechte lijn richting de Olympische Spelen zou toch een toestroom van geïnteresseerde kandidaat-sponsoren zich mogen aandienen? Weliswaar bieden de Spelen zelf, wegens de *no patch-policy*, dan wel geen groots platform voor visibiliteit, de aard en uitstraling van de bobsleedames bieden ongetwijfeld toch een mooie gelegenheid tot activatie, tot storytelling, tot onderscheidend communiceren. Mariën: "We hebben een nieuwe hoofdsponsor, ABK-bank, en daarnaast nog een andere financiële sponsor. Maar er is zeker nog ruimte voor een extra sponsor!"

Hoe slaagt een bond zonder een batterij sponsors, zonder vermogende mecenas, zonder subsidies en zonder de lidgelden van vele duizenden leden er toch in het hoofd boven water te houden? Mariën: "Ik denk dat we het nu voor drie sleeën met hetzelfde budget doen als in het jaar voor de Spelen van 2014 met één slee. Gewoon door heel goed na te denken en door hier en daar wat te knippen. Zo slapen we in de voorbereiding in appartementen in plaats van op hotel."

Dus naast geen geld voor kantoorinfrastructuur is er ook geen geld voor een eigen sportinfrastructuur. Met andere woorden: geen piste. Hoe realistisch is die gedachte eigenlijk? Mariën: "Daar is natuurlijk al over gesproken. Maar vóór er een eigen bobsleepiste komt, zijn we vooral aan het nadenken om een eigen startpiste te bouwen. De start is enorm belangrijk. Je duwt allebei op hetzelfde moment. De Amerikanen en Canadezen hebben een startbaan uit ijs. Wij oefenen op ijs vanaf september, zij kunnen met hun eigen ijspiste hun start al oefenen vanaf mei. Wij hebben daarvoor dan een karretje op wieltjes. Maar daar kun je niet tegelijkertijd mee afduwen, wat het belangrijkste is. Als je met je gewicht van pakweg 70 kilo een bobslee van 180 kilo in gang wilt duwen, moet je dat op exact hetzelfde moment doen. Dat is zoals een stokwissel in de atletiek, dat moet je 100.000 keer oefenen. Op dat vlak blijven we toch nog een behoorlijke achterstand hebben op de rest. De eerste stap wordt dus een startbaan, geen volledige bobsleepiste."

Een karretje met wieltjes. Nog wat stuntelende rastamannen erin en je bent vertrokken voor *Cool Runnings*. Een heerlijke sportfilm met een historische waargebeurde achtergrond, daar niet van, maar ook: een komedie. Hoe moeilijk is het om met bobsleeën serieus genomen te worden in België, een land zonder enige wintersportcultuur en -infrastructuur? Mariën: "Er zijn heel wat mensen die zeggen: 'Moet dat nu echt, bobsleeën in België, we zijn toch geen wintersportland? En dat kost dan ook nog eens heel veel geld!'"

Geld dat er bijlange na niet voldoende is dus, in een sport waarin het – erg dure – materiaal van doorslaggevend belang is. Maar ondanks het ontbreken van zovele zaken die bij andere bonden wel aanwezig zijn, is er één ding dat Hanna Mariën en de Belgische Federatie voor Bobslee en Skeleton wel hebben: (olympische) ambitie. Mariën: "Ik ben er honderd procent zeker van dat Elfje voor een medaille gaat in Pyeongchang. In Vancouver waren we veertiende, in Sotsji zesde. Dus denkt iedereen voor Pyeongchang dat het kan!" En wat met de ambities na Pyeongchang? Mariën: "Ik denk wel dat Elfje na Pyeongchang zal stoppen. Maar het zou fijn zijn als het project ook na Elfje zou blijven bestaan! Het zou toch gewoon heel erg jammer zijn als na tien jaar investeren in de sport het project zou ophouden?" Waarna voorzitster, doorzetter en positivo Hanna Mariën meteen weer de eeuwige ambitie van het Belgische bobsleeproject predikt: "Maar ik denk dat met An Vannieuwenhuyse, die Elfje heeft geklopt in de eerste wereldbekerwedstrijd in Altenberg, de toekomst van het Belgische bobsleeën is verzekerd ..." ■

"IK DENK DAT WE HET NU VOOR DRIE SLEEËN MET HETZELFDE BUDGET DOEN ALS IN HET JAAR VOOR DE SPELEN VAN 2014 MET ÉÉN SLEE"